

Latvijas Avīzes.

61. gada-gahjums.

Nr. 39.

Trešdeinā, 29. Septemberi (11. Oktobri).

1882.

Medaltora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrunden, Kurland. — Ekspedīzija Vesthorn kā grahmatu-bohde Jelgawā.

Rādītājs: No ekkhsehēm. No ahrsemehm. Wissauakahs finas. Mantineeli. Par mesku nophstīcham. Par peenīnu brihw.-swehtkeem. Sludināshanas.

No ekkhsehēm.

Pehterburga. Ahrsemes avisēs ispaudusees wehsts, ka Kreewu finanžu-ministerijā esoh nodohmahts us ahrsemehm iswedamohs kohfus aplikt ar tulli, lai waretu daudsmas apsargāt meshus no bei-dsamahs nophstīchanas. — Pehz jaunajeem tabakas-akzises nosazijumeem, deht tabakas-fabriku labakas pahraudīshanas, no jauna gada tilskoht eewesti 150 wezaku un 300 jaunaku kontroleeru amati. Wezakais kontroleeris dabuhschoht 840, jaunakais 672 rubl. algas. — Kreevijā pagahjusčā gadā dabuhs lihds 12 milj. pudu petrolejas, tā ka is Amerikas šchim brihscham tik lohti mas wehl wajadīgs eewest. — warbuht tik lāhdus $1\frac{1}{2}$ milj. pudu. — **Senakais eekhleetu ministeris**, grāhss Ignatjews, fawā laikā bij laidis zirkuleeri, kurā Schihdu provisoreem aisseedsa galwas-pilsfehtās tureht waj pahrwaldiht apteekus. Pret fcho pawehli fuhdseja pee waldfchā senata 1. departementa, un tas nu nospredis, ka buhs pawehles is-pilsfchanu aptureht lihds leetas galigai ismekleschanai. — „Waldibas Wehstnesis“ isfludina Keisara schehlastibū, pehz kurās teefas nahwes-spredums politiskajeem noseedsneekem Nagornam un Jeweje-wam pahrwehrsts gruhtōs darbōs kalnrauktuwēs us nenosazitu laiku. Di-weem ziteem politiskiem noseedsneekem gruhto darbu laiks pa-ihfinahs. — Kad walsts-fekreteeris Grots pahrwaldija zeetumu eestahdi, tad winsch usmeta jautajumu, ka foħda-laiks aprehkinams us foħda-dar-beem noteefatahm personahm: waj foħda-laiks us foħda-darbeem noteefatahm personahm rehkinams no ta brihscha, kur spredums dabuja likumigu spehku, jeb waj tas sīhmejahs tikai us teem, kas fawu foħdu nozeesch sinamōs zeetumōs Ēiropas Kreevijā? — Waldfchais senats, ka „Now. Wrem.“ fina, fcho jautajumu nu isfchikhris tai finā, ka foħda-laiks preeskch wifem weenā mehrā rehkinams no ta brihscha, kur spredums dabujis likumigu spehku, un ka tamdeht tas laiks, ko noseedsneeki pawadijuschi zelā, wineem peeskaitams ka foħda-laiks. — „Waldibas Wehstnesi“ isfludinati jauni nosazijumi par pulvera weschanu zaur privat-personahm. Privat-personahm attauts pa dselzeneem un lugeem ne wairak lā 3 mahr. pulvera west. — **Zelu-ministeris no-lehmis**, ka svehtdeenas un svehtku-deenas isnemamas is 48- un 24-stundu brihwlaika — pee dselzelu stančijās atnahluscho pretchu us glabaschanas bes mafkas. — Keisara Majestete Montenegrošas firstu Nikolaju apdahwinajis ar fkaistu Arabeschu sirgu, wahrdā „Nestoru“, un ar fudraba fannu, ko Majestete novirzis Maflawas iſtahde. — „Pet. Wed.“ fina, ka Keisara Majestetu foħneħchanas mehteli jau gatavi. Sermulu ahdinās atwestas is Sibirijā un is-mekletas is 100 tuhkf. Katriis mehtelis fastahw is wairak tuhkfosthu ahvirahm un astiehm. Kascholi pahrwilki ar purpura fantu un is-fchuhi ar seltu. Preeskch baldachina wajjadsehs 30 tuhkf. ahdiu.

Kursemē 1881. gadā bij 78 brandvihna-, 121 alus- un 50 kwaſas-bruhšči. Windōs isgatawoja tā ap 560 tuhkf. wedru fchpirta, 1 milj. 52 tuhkf. wedru alus un 15 tuhkf. wedru kwaſas. Dsehreenu pahrdohtawu bij 2520; no tām pilfehtās 838 un meestōs un us laukeem 1682.

Jelgava. 11. Septemberi Leelupē bij prohwes-brauzeens jaun-buhwetam twaikonim „Poderaa“. Šis ir pirmais twaikonis, kas Blumberga fabrikā Jelgavā taisihts. Twaikonis pastellehts no C. Ch. Schmidta zement-fabrikas beedribas, Nīhga, preeskch Nekawas un Bohduraga mahlu un zementa laiwi wadaschanas. — Svehtdeen, 12. Septemberi, twaikonis nobrauzis no Jelgawas lihds Nīhgai 8 stundās.

Jelgavā, kā „Ewangelists“ fina, pehz tam, kad 4. Julijā par baptisteem bij kristitas 11 personas, Wihschmanu fainneeka A. Freiberga rohbeschās 22. Augustā atkal kristija 5 zilmekus. Jauna deenesneeze ari bij usnemta baptistu draudse, bet no lungēem attureta no kristibas. — Baptistu wezbrahlis L. Gibeets, pa Kursemi zedams, kā „Ewangelistā“ lasams, no 1880. gada Oktobera lihds 1881. gada Dezemberim preeskch Preekulu-Afites baptistu basniz-buhwes no daschahm draudsehm pawisam fanehmis 366 rubl. $29\frac{1}{2}$ kap.

No Plejymuischās. 20. Septembera nakti fchē nodedsa (krohna) uhdens-fudmalu fainneebas-ehkas. Uguns bij zehluſees nakti, wifem fudmalu eedſchwotajeem meerigi guloht. Zahdā wihsē favedsa wifa manta un lohpi. — Par pehdeejem dauds fkhades. — Sadeguschi ihpaschi pahris dahrgu sirgu, tuhkfosthu rublu wehrtibā. Uguns zehlons nesnams.

Ii Saldus. Trešdein, 8. Septemberi, nodega Rungu fainneekam dīhwojamā ehka, kalpu staffi un klehtis un fainneeka laidars ar wifū lohpu-ehdamo. Leelako fkhadi ir zeetufchi kalpi, jo teem fadeguscas wifas dreħbes, wifcha u. t. j. pr. Kahdai mitai wehl bes tam nosagti par uguns-grehka laiku 30 rubl. naudas. No kam uguns zehluſees, naw finams. Skahde ir peekahdeem 3140 rubuleem. Nodeguscha-jeem kalpeem par labu bij 15. Septemberi Saldus basnizā garigs konzerts. Konzertu isrihkoja senakais kesteris un ehrgelneeks D. Schevkly kungs un pasifstamais musikas-skholotajs Behtina kungs. Bee konzerta pedalijahs ari wehl daschi ziti. Genahza pawisam kahdi 88 rubli.

(3tg a f. St. u. L.)

No Lizentes (Wentspils aprinki) mums fina, ka tur laudihm naw til weegli eefneegt senatora fungam luhgumus. Kahdas nedoras atpakač pagasta-wezakais bij pagasta fainneekem (nohmneekem) atlahvis fapulzetees un apspreest sawas wajjadibas. Sapulze lihds ar zitahm leetahm nospreeda eefneegt senatora fungam luhguma-rakstu, kurā tiktū issazitas fainneku wehlefchanas. Makkis tika fastahdihs, paralstihs un nodohs pagasta-wezakam preeskch nowefchanas senatora fungam. Rakstā tika luhts, ka tiktū eewestas daschadas reformas. Bet pagasta-wezakais newareja ispildiht fainneku sapulzes usdewumu. Wentspils aprinka pilskungs tam atnehma luhguma-rakstu. Pehz tam pagasta-wezakais no Wentspils aprinka-teefas wehl tika fchihls leetas deht atzelts no amata un nodohs kriminal-teefai. Šis atgadijeens ahtri ispaudees pa wifū Wentspils apriaki un tā fabaidejis wifus pagastus, ka turpmak neweens no teem wairs negriboht eedrohfchinatees senatora fungam eefneegt luhgumus. Lizentes pagasta-wezakais par luhguma atnemšchanu un par fawu atzelšchanu no amata eefneeditis pahruhdibas Kursemes gubernatoram. („Balt. Wehstn.“)

Scho finojumu pafneegdams, „Balt. Wehstn.“ atbildi atstahj finotajam, jo nesaproht, kahds eemeflis pilskungam bijis, tā istureies pret pagasta-wezako.

Mums fchleket, ka ſhis ir weens no teem raksteem, kas labprahf teek fazereti, lai muhsu teefahm un teefas-kungeem usbruktu wirſū. Mehls fcho finojumu efam tamdeht nodrukajuschi, lai no peenahzigas pusēs ta leeta tiktū isskaidrota.

Leepaja. 22. Septembera rihtā is Nīhges foħna mesha turp noweda 16 dīhwas stīnas, kas, pawaditas no foħna mesħakunga un 2 mesħasargeem, tiks nodohtas Keisara pilsgalma dahrjam Wehstbergā. Sakerħana un nowefħana mafkas lihds 50 rubl. galā, — pawisam lihds 800 rubli.

Nīhga. Tukuma dselzela pretchu-brauzeens 54. werstē, Durbeš tilta tuwunā, 17. Septemberi pahrbrauzis sirgu, kura ihpaschi-neeks wehl naw finams. — Teefibū, us sawas firmas likt walstis

ehrgli, kā „Rīg. Ztgai“ sino, Maskawas iſtahdē dabujuschi: A. Wolfschmidt Rīhgā, A. Kriegsmann korku-fabrika Rīhgā (W. Sturz), Kreewu-Baltijas wagonu-fabrika Rīhgā, M. S. Kusnezows Rīhgā un Rīgas zementa- un eļļas-fabrika (E. Ch. Schmidt). — Rīgas julkuru-skohla 4. Oktoberi sāk. g. fahlsees eksami preefch teem, kas par treshabs fchlikas sawalneekem grib eestahetees kara-deenestā. Eksami notiks schahdā kahrtibā: 4. Oktoberi matematikā, 5. wehsture, 6. Kreewu walodā un 7. geografijā un religijā. — Šī Rīgas pilsehtas-waldes snojuma pehdejā dohmes sapulzē redsams, ka Rīhgā trakteeru skaitis pehdejōs diwi gaddos no 621 kritis us 524, t. i. mainījaeis pa 97. Bet alus-bohšu skaitis, kā tagad kahds eefuhtitajis „Rīg. Ztgā“ stahsta, tai pašchā laika esoht audsis no 163 us 277, t. i. wairojees par 114. — Maskawas iſtahdē, kā „Ztgai f. St. u. L.“ sino, dabujuschi: 1) Selta medalus: firmas Holm, E. Ch. Schmidt (eļļas-fabrika), G. A. Bertels un Jakobs (korku-fabrika). 2) Sudraba medalus: K. Schultz (fotografijs), Wöhrmann un dehs, Schneidemann, Starr un beedris, Maddaus, G. A. Bertels, Gelinc un beedris, Thalheim, Zietemann, Delrich, Lyra, Häusermann, Helser un beedris. 3) I. klases diplomi: Rīgas pilsehtas niwelējums. 4) Bes tam Rīhdīneeli dabuja 8 bronsa medalus un 7 atsīhšanas-rakstus. — Bahrinu-skohlas preefchneeks Ed. Fr. Komprechts 22. Septembris nomiris, 76 gadu wezumā. — Ar leelu pahrdrohschibu un duhschibu peektdeen, 24. Septembris, aplaupijums pastrahdahts us Daugawas tirgus. Kahds Wez-Laizenes semneeks, tirgoda-mees ar sveestu, nupat naudu bahsch sawā ar fchnohri sawelkamā makā, tē us reiss jauns Kreewis tam peelez klah, faker maku un rauga to is-raut. Bet maka stiprā fchnohre, maku atdaroh, tam bij ap labo rohku, un to tas ar wisu spēklu tura zeeti, tā kā laupitajs tikai tad to dabuja, kad maka ihpaschneeks aiz leelajahm fahpehm, kas tam zehlahs no tam, ka 3 pirksteem bij ahda norauta, maku palaida wałam. Wisztas notika tik ahtri, kā tik tad, kad laupitajs jau bij prohjam, kahds laupijuma leezineeks nahza pee famanas un kohpā ar oħtru laupitajam laidahs pakal, to fakerdams. Bet ari tur wehl laupitajs turejahs pretim; bet pehdigi tam tomehr waijadseja padohtees.

Is Jkschiles. 16. Septemberi prahws lauschu pulks, basnizas un kapfehtas pulksteneem swanoht, pawadija Jkschiles kapfehtā us duſu weenu fewu un mahti, Jkschiles Tamu mahjas faimneegi Jſhi Breeſi, kura fawas 49. dſimuma-deenas preekſchwakarā, 11. Septemberi, zaur ſlepkaſa rohku bij nonahweta. Kā pee ifmekleſchanas ifrahdiyahs, nelaimigā, no Rihgas mahjā braukdama, bij pulkſten 508 pehz puſdeenas, gaſchā deenas laikā, us Ulbraku-Tihnuſchu leelzeta, $1\frac{1}{4}$ werſti no Jkschiles Taſtu un $\frac{1}{2}$ werſti no Tihnuſchu Auslau mahjahm, no ſlepkaſa ſaſtaptu un noſiſta, ne 100 ſohlu no leelzeta truhmōs iſgahſta un ſirgs ar aifſuhgu, eepirkamo un nolaupito naudu aifbraukts, un wehl ſchodeen naw dabuhts rohka. Sirgu un aifſuhgu wehrte us 100, daschas mantas us 8, eepirkamo us 10, un ſkladras naudas tai bijis klah 5 rubl. Slepkaſibas weetā gar abahm zela malahm aug neleelas preedites, bet drihs aif tahn ir ſlaijumi. Ganu-ſehns, kas turpat lohpus ganijis, dſirdejis eekleegfchanohs un funkſtejchanu, bet nesapratis, no kam ta nahkoht. 280 ſohlu at-tahlu laudis laukā ſtrahdajufchi pee kartuſeem, bet tee neka naw eewehrojuſchi; tamdeht jadohmā, ka nelaimigā nemas ſtipri naw dabujiſ eekleegtees. Galwa tai neganti ſadouſita un weetahm kauls eelaufſts. Drihs pehz nelaimes notikuma, Breesenes zela-beedri, kas pee Pihles-krohga bij peeturejuſchi, pa to paſchu zelu us mahju braukdami, neka nemanijuſchi. Kad ap pulkſten beem ſlepkaſa us ta paſcha zela ſaſtaptu, us Rihgu brauzoht, tad jadohmā, ka tas Pihles-krohgam pa mescha zeleem apkahrt apbrauzis. Dimi wihi, kas to wehlaku ſaſtapsuſchi, gribejuschi no ta luht spitschkuſ, bet kad tam bijis lohti bailigi-breesmigs iſſkats, tad neprafijuschi, bet garam eedami til teikuschi, ka tas iſſkatotees, it kā nupat kahdu zilweku buhtu ap-ehdis. Slepkaſa bijis jauns zilweks, widejā augumā, melni gehrbees un tumſchu neleelu bahrſdu. — Us apkahrtneſ ſau-dihm ſchi ſlepkaſiba padarijuſi leeliku eefpaidu. Kaut ari buhtum jo ſtipri ſawā kriſtigā tizibā, kuras mahzibahm uſtizedamees ſakam, ka mums weena alga, „kad, kur un ka mums ja-aifeet”, tad tomehr, ſchahdu nahwi eedohmajotees, ſawadi drebuli pahrfreen par kauleem. — Kamehr tahds ſlepkaſa, ka tas tē minetais, brihwı apkahrt ſtaiga, neweens nekur un nekad ſawas dſihwibas newar buht drohſch; tamdeht buhtu latra peenahkums, pehz eepvehjas pehz wina taujaht. Kas fin, waj laupitahs mantas nepehlu to nodoht; tālab aprakſtichu tahs tuwaku. Sirgs, peektā gādā wez̄s chrfelis, bij pamass no au-guma, tumſchi bruhnu ſpalwu, labi noſtrahydahts un bes jeb-kahdahm

ihpaschahm sihmehm; dselss-afu rati, bruhni krahfoti, ar jaunahm
sfahrehm un pawzeem riteneem, un lohks ar drehbi apwilts un tad
bruhni krahfohts; lohka gali ar ahdu apfisti.

Kligrise. (Ij „Balt. Wehstn.“)

Ij Wilandes (Widsemē). Lihds schim senatora kungs Mana-
feins nehma pretim Rihgā luhgſchanas- un fuhdſibas-rakſtus. Tagad
winfch ir fuhtijis us Wilandes aprinki lahdus no teem fungem, kas
pee wina iraid kā palihgi pee rewiſijas. Par ſcho lungu darboſcha-
nohs Wilandes aprinki Igaunu amīse „Eesti Postimees“ ſino tahdā
wihsē: 27. Augusta wakarā eeradahs muhſu B. pagasta pagasta-
namā diwi teefas-wihri, weens krohna forſtmeiferis (augfts mescha-
kungs) un weens tulks. Schohs kungus pawadija weens ſchandarms.
Tuhdat tika iſſuhtitas ſinas un pagatſ ſuaizinahs, lai ſapulzejahs us
rihtdeenu pagasta-namā. 28. Augustā, pulkſten 80s no rihta, fahkahs
wiſpahrigā pahrklauſinachana, un latris wareja ſawas wehleſchanahs
un fuhdſibas nekawehts zelt preeſchā. Ikkatram bij ko brihnitees,
zik tee fungi bij laipni un pazeetigi, us latru leetu klaufijahs un pehz
wifa jo nopeetni prafija; ari tulks iſdarija ſawu peenahkumu ar leelu-
leelo ifmanu. Lai gan iſtaba, kure ſapulzi notureja, bij deewsgan
plafcha, tomehr ta bij gluschi pahrpildita, un wehl leelaks lauschu
pulks ſtahweja ahrā pee durwihm un lohgeem, lai waretu dſirdeht,
ko tee fungi fazija un iſſkaidroja. Tahdā wihsē tika triju pagastu
waijadſibas nemtas zauri. Pehz tam fungi aifgahja us Oberpahli.
„Eesti Postimees‘a“ ſinotajs peemin ſawa rakſta beigās, ka tee fungi
laudihm kaiji fazijuschi, ka wiſur un ikkatram ir atwehlehts ee-
ſneegt luhgſchanas-rakſtus, lai tee buhtu kahdi buhdami, un neweens-
nedribkſtoht un newaroht kaweht waj apgruhtinaht tohs, kas luhg-
ſchanas-rakſtus farakſta. Wehl japeemin, ka pehz koreſpondenta ſino-
juemeen laudis pee ſchi atgadijuma efoht iſturejuſchees meerigi un
prahrtigi.

(P e h ß B t g a f. S t. u. L.)

Beram, ka ari ziti aprinki un apgabali buhs tik pat laimigi, ka Wilandes aprinkis, kas ir fagaidijis senatora rewissijas lungus, kas paschi ar sawahm azilm grib pahrleezinatees, kahdas buhschanas tur walda.

Maskawas isskahde isdalija 193 Keisariskus ehrglus, 176
selka, 678 fudraba un 1085 bronza medalus, 1069 gohda-diplo-
mus un 127 naudas-premijas.

Maskawas-Kurfsas d'selszeta, pee Klimowkas stanzijs, pret-schu-brauzeens 17. Septemberi usbrauzis ohtram pretschu-brauzeenam wirsu, kas turpat stahwejis us fledehm. Diwi wagoni sadragati, lokomotive ifsweesta is fledehm un kondukteeris gruhti eewainohts.

Na abrsemehm

Dahnijs. No Dahnijsas bij issuhftiti twaikoni „Warna“ un „Dimsna“, braukt pa seemela-rihta zelu us Sibiriju. Tagad nu is Hamerfestas (Norvegijas seemelobs) sino, ka minetee kugi ne-efoht wa-rejuschi tilt zauri Deenwidus-Karijas juhrai, jo schi efoht pilna ar ledu. Kugi no ledus eeslehggi 80 juhras-juhdses us rihta pusi no Waigatschas falas.

Belgija. Belgijas lehnīšch Leopolds ir kāhdai beedribai par presidentu, kas nodarbojabs ar Afrikas ispehtīšanu. Schihs beedribas mehrlīkis ir ne ween zaur fcho ispehtīšanu kalpoht sinatnibai, bet ari weizinaht tirdsnezzibū. Lehnīšch Leopolds tamdekt palihds daba-pezītītajeem, kas dohdahs us Ģeļsch-Afriku, ismekleht turenes semi un laudis. Weens no tagadejeem flavenakeem Ģeļsch-Afrikas apzeto- tajeem un ispehtītajeem ir Anglis Stanlejs. Ilgaku laiku atpakał tas ar Belgijas lehnīna palihdsibn atkal bij iſtrīkojis ekspedīziju us Ģeļsch-Afriku. Pehz triju gadu zeloschanas tas tagad is Afrikas at- kal atgriezes us Eiropu. Ko winsch atradis, wehl naw sinamē; jo kaut gan Parīzē daschi awišču sinotaji un sinatnibas wihri bij mehgi- naujūchi to isklaušinaht, winsch bij leedsees ko stahstiht, eekams ne- buhtu Belgijas lehnīnam Leopoldam pirmajam eesnedsis sawu sin- jumu. Nuvat tas eeradees Brīselē un stahdijees lehnīnam preekschā. Drībumā Stanlejs tagad zelschoht sawu sinojumu preekschā wiſu Brīsles geografsku beedribu general-sapulzei. Pehz tam wina sinas ari nahks awiſēs.

Austrīja. Schihdu waijashana Bresburgā bij palikuſi til ſtipra, ka waldbai preefch winas apspeeʃhanas waijadſejis leetaht 1800 kahjneku un 400 jahtneku. Schee paſtawigi apwaktejoht pilſehtas eelas, it ihpaſchi tahs, kur dſihwo Schihdi. Dauds Schihdu aibehguschi is Bresburgas uſ Wihni. — Tagad pilſehtā paſchā gan

eoht atkal meers, bet winas apkahrtne wehl arween noteekohit nekahrtibas pret Schihdeem. — Triestes bumbu notikumu deht apzeetinati dauds zilweku, kas peederohit pee selenahs Italeeschu beedribas „Italia Irredenta“. Eoht peerahdihs, ka schihs beedribas lohzeleem faite ar Kreewu nihilista partiju. — Kahdas deenäs atpakaat kahds noseedsneeks metis bumbu us twaikoni, kas stahweja Triestes ohsta un kurā patlaban spehleja Austreeschu kara-musika. Zaur bumbas sprahdseenu diwi musikanti geuhiti eewainoti. — Montenegrojas firsts Nikolajs naw Wihne ilgi usturejees, bet no turenas drihs aibrauzis us mahjahn.

Anglija. Laiwas un kugi lihds schim tika dsihti zaur twaiku, wehju waj aireschanu. Bet tagad preeskohit tam grib sahlt leetaht wehl zerorto spehku, prohti elektriziteti. Schinis deenäs tika us Temses upes pee Londones pirmo reis ismehginata Laiwa, kas tika dsihta zaur elektriziteti. Laiwa bij 26 pehdas gara un 5 pehdas plata. Wina gahja diwi pehdas dsihi. Ismehginajums isdewahs deewsgan labi. Laiwa skreija pret wehju un strumi ar 8 mesglu ahtrumu. Waj elektrizitetes spehks ari buhs isleetajams preeskohit leelaku laiwa dshschanas, tas laikam drihsunā israhdiisees. — Pee Riht-Afrikas kasteem ne taht no Arabijas atrohdahs kahdas preeskohit kugoschanas hailingas weetas, prohti Gwardafui- un Nas-Hafun ragi. Pee scheem klinchaineem semes galeem jau daschi kugi gahjuschi bohjā. Minehahs weetas wišwairak tamdeht tik breešmigas, ka turenas juhras straumes un dibins naw labi ismekleti un kuginekeem-pashstami. Anglu waldiba tamdeht nospreedu, tagad isrihkoht minetā juhras gabala pamatigu ismekleschanu. Bes tam wina nospreedu, lukt abōs minetōs semes galōs ustaishit bahkas, lai kugineeki jau pee laika waretu eerandishit draudoschahs klintis, un no tahm issargatees. — Weža Ižru spaidu-likuma laiks nupat notejeja, un tamdeht wisi, kas pehz schi likuma bij apzeetinati un wehl atradahs zeetumā, tika atswabinati. Bet kād nu weža spaidu-likuma weetā eestahjahs jaunais, dauds bahrgakais spaidu-likums, tad pulka no atswabina-tahm personahm atkal tuhlit tika apzeetinatas pehz jaunā spaidu-likuma. — Boila (Ižrijā) kahdas deenäs atpakaat notikusi agrar-slepka-wiba. Kahdas nohmneeks tizis nokauts. — Generalis Wolfslejs un admirals Simors pa-augustinati par lordeem. Bet kād nu abi ir bes mantas, un Anglu eeraduschi redseht pee lordeem bagatu un spihdoschuh dshwi, tad waldiba nospreedu latram no abeem jaunajeem lordeem dahwinah 50 tuhst. mahrzinu, t. i. lihds 500 tuhst. rublu. — Egiptes jautajumā Anglu waldiba jau eoht panahku-weenoschanohs ar Wahzijas, Austrijas un Italijas waldibahm. — Egiptes finantschu waldischana tilshoht eegrohsta sem starptautiskas komisijas usraudibas.

Franzija. Anglu sohli Egipte skubina Frantschus, gahdaht par fawas waras labaku nodibinaschanu Tunise. Frantschu waldiba zere, ka Anglija, kurai schim brihscham ruhpes ar Egipti un kas mekle zitas walstis apmeeringaht, lai nepretotohs Anglu sohleem, negribehs jeb nespahs pretotees, ja Franzija tagad isplata fawu waru Tunise. Weens no Franzijas waras schkehrscheem ir, ka Tunise pastahw tā faultee lihgumi, kas Eiropas walstju pawalstneekus isnem is weetigo teefu waras un nostahda tohs sem fawu konsulu teefahm. Frantschu waldiba nu pagehr, ka schee lihgumi tagad tilktu atzelti un ka teefas wara par Tunise dsibwojosccheem Eiropescheem peektstu no Frantschu waldibas eezelamahm eestahdehm. — Frantschu waldiba schi pagehr-rejumu likusi leelwalstihm preeskohit. Ja Anglija tam nepretojahs, tad Franzija laikam panahks fawu mehrki. Italija gan labryah pretotohs Franzijas pagehrejumam, bet tai naw deewsgan spehka — aptureht Franziju. — Juhras-ministeris usdewis Frantschu flotes komandeerim austroma uhdendis, admiralam Konradam, ismekleht Sihrijas ohstas, un tad apstahtees Greekijas ohsta Virejā.

Schweize. Kahda Anglu beedriba eoht eesneegusi Schweizes waldibai preeskohlikumu, nolaist Genses esara uhdeni zaur kanahlu jeb tuneli us Rohnas upi, un tad fawso esaru isleetaht preeskohit wihrus un labibas audsinašchanas. Anglu beedriba preeskohit schi darba nepagehr-roht no waldibas nekahdas peemakshanas, bet gribohit wehl par semes leetaschanu aismalkaht 5 milj. franku. Betna, kas zaur Genses esara nolaishchanu zeltohs, ta apgalwo, buhru dauds leelaka, nekā ta zeraima no Sidera esara nolaishchanas Holandē, kas jau ilgaku laiku teek nodohmata. — No Genses sino, ka tur jau kahdu laiku usturotees Egiptes waldibas agenti, kas meklejohit wihrus preeskohit Egiptes polizejas deenesta. Peenemti teek Schweizes, Wahzijas un Belgijas pawalstneeki; turpretim Frantschi un Italeeschu teek atraiditi. Neeweens nedrihst buht jaunaks par 20 jeb wezaks par 40 gadeem.

Lohne teek sohliita laba. Zela-nauda us Egipti teek aismalkata no Egiptes waldibas. Dauds zilweku peeteizotees.

Italija. Juhras-ministeris pagehr ahrkahrtigu kreditu preeskohit Italijas juhras-spehka stiprmaschanas. Winsch grib preeskohit Italeeschu kara-flotes wehl eegahdaht tschetrus leelus brunu-lugus, diwpadmit mihnū-laiwas un peezus kreiserus. — Pluhdi Seemet-Italijā wehl naw beiguschees, bet daschā weetā atkal palikuschi stipraki. Dselszelch no Paduas us Feraru uhdena deht wairs naw brauzams. Wissipraki tagad pluhdi eoht pee Etchias upes, Rodrigo prerinē. Tur zaur pluhdeem lihds 120 tuhst. zilweku palikuschi bes pajunta. Pa leelakai datai tee tagad usturotees us Po upes dambjeem. Ja ari schee tifku ispohstiti, tad dauds zilweku sandetu dshiwibū. — No Udines sino, ka tur eoht useeta selenah fabrika preeskohit bumbu un sprahgostschu weelu isgatawoschanas. Fabrika stahwejuži semi kahda Kreewu nihilista wadišchanas.

Bulgarija. No Sofijas sino, ka tur no 14. lihds 17. Oktoberim buhshoht leeli svehtki, Stumenijas Lehniham un Montenegrojas firstam par gohdu, kas abi tai laika weesofchotees pee firsta Aleksander. Montenegrojas firstam buhshoht lihds wina meita Sorka. Daschi runā, ka Bulgarijas firsts Aleksanders buhshoht prezehit mineto Montenegrojas prinzezi. — Ari Serbijas Lehniach Milans teek us scheem svehleem gaidihs.

Serbija. Lehniach Milans aibrauzis us Wihni deht kahdahm farunahm ar Austreeschu waldibu.

Greekija. Ar Greeku Lehniu Georgi, kas zelodams ne sen nonahza Parisē, Frantschu awises „Golo“ lihdsstrahdneekam bijusi faruna par politiskahm leetahm. Schai faruna Greeku Lehniach ari eoht pahrunajis austroma jautajumu un pee tam issfazisjis schahdas dohmas: Turku walstis gan eoht palikuschi lohti weza un wahja, bet winas gals laikam wehl ne-eoht itin tuwu. Ka Austrijai isdohschotees sagrabiit fawas rohkās Makedoniju ar Salonikas ohstu, to Greeku Lehniach negribejis tizeht. Kahdas leelwalstju fabeedribas iszelschotees, tad atnahshoht brihdis, isdalih Turziju, to tagad wehl newaroht nosaziht. Bisadā wihse, tā Lehniach spreidis, Anglijas rohkās atrohdotees atflegha, kas waroht atwehrt austroma jautajuma durvis. No scheem isskaidrojumeem awises spreesch, ka Greekija austroma jautajumā turrotees un tureschotees zeeti us Anglijas pusti, un warbuht jau eoht ar scho walsti noslehgusi pilnigu fabeedribu.

Turzija. Sina par Greeku-Turku rohbeschu strihdus laimigo isschirkhanu leekahs bijusi par agru, jo tagad sino, ka Muktaras Pascha leedsotees ispildiht lihguma nosazijumus. Winsch wehl ne-eoht pilnigi atstahjis Greekijai atdohdamo semes gabalu, un ari negriboht to dariht. Greeku waldiba tamdeht fapulzejoht kara-pultus pee Turku rohbeschas.

Egipte. Anglu kara-spehka atgreeschanahs us mahjahn eefahfes 18. (30.) Oktoberi. Egipte palikshoht no Anglu kara-spehka tik 10 tuhst. wihr, kuru pulka buhshoht dauds Muhamedaneeschu is Indijas. Anglu waldiba zere, ka winas Muhamedaneeschu saldati masak no Egiptescheem tiks eenihdeti, jo pehdejee ari turahs pee Muhameda tizibas. — Par Kediwa Teswika atgreeschanohs us Kahiru tagad naht drusku zitades finas, nekā no eesakuma zaur Angleem bij ispaustas. Israhdahs, ka Kediws no eedshwotajeem nemis naw tizis fanemts ar gawileschanu. Kahiras eedshwotaji, Kedwam atbrauzht, isturejuschees lohti aufstil un kluji, ka tas pee austromneekem ne buht naw eerasts. — Kahiras pilsehtā notureta Anglu kara-spehka parahde, pee kuras pedalijahs 18 tuhst. wihr. Winas mehrki bij — parahdiht Egiptescheem Anglu spehku un tohs zaur to stipraki skubinaht us meeru un paklausibū. Parahde isdeweefees lohti labi un panahku fawu nodohmu.

Nihna. Pehz lihguma ar Kreewiju Nihnas waldibai peenahkahs atdohit Kreewijai kahdu semes streiki pee Melnabs Irtishas upes. Tagad Nihneeschu waldiba sinoufi, ka schini gadā semes gabala atdohschana wehl newaroht notikt, tamdeht ka winai wehl eoht ja-apgahdā Saifanas Kalmiku liktenis. Pehz schi sinoujuma Kreewu rohbeschu pulki, kas jau bij aissuhtiti, lai fanem sohliito semes gabalu, atkal atgresuschees atpakaat. Tāk weens pulks palizis pee labas upes, preeskohit turenas Kirgisu apsargaschanas, kas palikuschi par Kreewu pawalstneekem un tamdeht bihstahs no Nihneeschu atrebschanahs.

Wissjaunakahs finas.

Buhwes darbi preeskohit nahkoschā gadā Nihga noturamahs amaneežibas issahdes tagad galigi nodohti žimermano-meisterim Hopse Igam

par 22 tuhst. 512 rubl., atrehinoht atmalku par atpakač nemamo isleatato materialu. Wehl buhtu japeemin, ka lai amatneeki un ziti wairs neslawetohs ar fawu peeteikchanohs; jo 31. Oktoberi peeteikchanahs terminahs nobeidsahs, un jo agraki peeteizahs, jo labaki tas pascheem istahditajeem, tamdehl ka tad derigati war eegrohsicht weetas, kur istahdiht fawus raschojumus. — Rihgā fwehtdeen, 26. Septemberi, pawalare, nonahwejahs kahds Pruhschu pawalsneels, architekts Johann Schankus lihds ar fawu seewu Matildi, kas dsibwoja Maslawas preefschpilfehtā. Minetee zilweki dabuja galu zaur twaiku, kuru paschi bij fatafijuschi. Apaksh gultahm, kurās nomireji atradahs, usgahja ari funi, kas tur bij atradis fawu galu. Paschnonahwescha-nahs eemeslis bijis — ne-isplidijuschihs dīshwes-zeribas. Zil schim brihscham sinams, tad abeem nelaimigajeem ne-esohf Rihgā nekahdu radu. Klusu un meerigi tee lihds schim kohpā dīshwojuschi. Us kumodes atrastas 4 aissehgeletas wehstules. Us weenas no tahn bijis us-rakstis: „J. F. un M. Schankus testamente.“ — Kursemes muisch-neeku wezakais, barons A. von Heyking, darischanu dehl aissbrauzis us Pehterburgu.

Mantineeki.

Astahstis — Brihwatns.

(12. turpinajums.)

Ar nepatihlamahm dohmahm laudamees, Indrikis astahja wees-nizu. Winsch gribija ahrā klušinahf fawu firds-nemeeru. Straufs gribija winam eet lihds, bet Indrikis to nepeenehma. Winsch wehle-jahs buht weens pats. Bes mehrka winsch staigaja pa eelahm; nekas winam nepatika, jo wina dohmas bij pee Marijas.

Winsch nonahza pee kahdas upes. Us tilta apstahjees, Indrikis luhojahs uhdens vilkds. Schee winam atgahdinaja juhru, kur tas bij pirmo reisi eeraudsijis Mariju un wezo slimneku.

Zilwekus, kas tam garam gahja, winsch nemas ne-eewehroja; te peestahjahs pee wina kahds wihrs. Indrikis paslatijees eeraudsija Zadeku.

„Aha, Lamprechta fungs, man lohti patihkami, ka Juhā tē atrohdū!“ adwokats issauza. „Man ar Jums ir ja-isrunajahs par kahdu leetu, kas Jums ir no dauds leelaka swara, neka man.“

„Kas tad ta waretu buht par tahdu leetu?“ Indrikis, drusku sa-ihsdīs, prasija.

„Tē to newat fazijt; jo wišapkahrt ir laudis,“ adwokats fazija. „Gesim kahdā weesnīzā, eebaudisim latris drusku wihsa; tur waresim netrauzeti isrunatees.“

„Es nekad rihtds nedseru wihsu,“ Indrikis atbildeja.

„Tad dsersim latris glahsi alus; tas leelakais — jo mumā ja-buht weeneem.“

„Waj tas ir waijadsigs?“ Indrikis preebilda. „Waj tas ir no-flehpums, lo man gribiet teikt?“

„Ja, ir noflehpums.“

„Kad preefsch manim tas ir noflehpums, tad dohmaju, ka zitam, ja tas kahdu wahrdū dsirdetu, no tam atlehs mas labuma. Bes tam laudis mumā eet steigchus garam un nemas ne-usklaufahs muhsu runai. Isteizeet man tēpat to noflehpumu.“

„Lamprechta fungs, Juhā wehl arweenu man ne-ustizat,“ Zadeks fazija. „Juhā gan laikam dohmajeet, ka es wihsu daru few par labu. Tā tas now; es mekleju wihsu preefsch Juhā tantes, kurai paschi at-wehlejaht dabuht kahda datu!“

„Ja, es wina wehl reis atwehlu,“ Indrikis apdrohchinaja.

„Pehz manahm dohmahm buhtu qudri darihts, kad mehs wihs weenotohs un usdohtu weenam mekleht pehz sinamahs mantibas. Zaur tam nenahktu no mantineeku pufes teefas preefschā nekahdas pretosch-nahs un teefas waretu ahtraki taisfht gala-spreedumu. Tā mehs tiku ahtraki pee mehrka. Pehz mehs waram paschi isdalihit to naudu fawā starpā. Edite lihds ar fawu bruhganu ari tē drihs eeradifees; es raudsishu ir tohs pee tam peerunah.“

„Es Juhā labi nefapratu,“ Indrikis preehmeja, lai gan tas sinaja adwokata dohmas.

„Juhā tante man ustizeja wihsu fawus mantoschanas-rakstus un fawu pilnwaru,“ Zadeks runaja. „Wina jau mani pasifst wairak gadus, un sin, ka man war ustizejt; es esmu adwokats — zaur to negribu ne buht leelitees — un sinu tahdas leetas west galā. Likumu grahmatu pasifstu skaidri, un es drihsttu gan apleezinahf, ka tahds, kas ar teefas darischanahm arween' nodarbojahs, labaki eewehrohs ikskatru weetianu, neka nemahzihis. Tāpat ari teefas zitadi isturahs pret adwokatu. Mehs tiku wihs ahtri pee mehrka, kad ari Juhā man dohtu fawu pilnwaru.“

„Pateizohs par Juhā laipno palihdsibu; bet noschehloju, ka fcho-reis to newaru peenemt,“ Indrikis atbildeja.

„Aha, Juhā gan mani nefaprohteet,“ Zadeks issauza. „Tizeet man, tahs now manas dohmas, ka no Jums gribetu kahdu atmalku par fawu puhlinu. Tas wihs noteek tik tamdehl, ka lai mehs tiku ahtraki pee mehrka.“

„Tomehr es newaru to dariht,“ Indrikis lehni atbildeja.

„Nu, ka Juhā wehlatees,“ winsch meerigi fazija. „Es negribu Jums usbahstees ar fawu palihdsibu. Bet man wehl ir Jums kas jayashno. Waj Juhā sineet, ka ari ir schē atnahzis kahds Lamprechta behrnam behrns un peeteizees par Lamprechta mantineeku.“

„Ja, to es sinu,“ Indrikis meerigi atbildeja.

„Juhā to sineet?“ Zadeks isbrihnodamees fauza.

„No kam?“

„Warbuht is ta pascha awota, kur Juhā.“

„Es to wakar dabuju finahf pee teefas. Es luhsu zeenigu teefu, lai man parahditu minetā mantineeka papiheus. Isi teem bij skaidri redsams, ka Lamprechta grib fawam behrnam Marija Seefeld norakstihit wihsu fawu mantibu. Tas wihs ir redsams no wehstulehm, ko nelaikis ir rakstis, — bet par laimi, wihsch naw taisfis nekahdu testamenti! Waj Juhā to wihsu finajahf?“

„Ja.“

„Ko nu Juhā eesahlfheet?“

„Es padohschohs teefas spreedumam.“

„Tas now pareisti!“ Zadeks issauza. „Es jau schodeen nodewu protestu teefai, dehl Marijas Seefeld mantoschanas teefibahm. Kas to war finahf, waj Lamprechta mas ir gribejis taisfht tahdu testamenti; warbuht ka wihsch ir gribejis isdalihit wihs fawu naudu. Juhā luhsu, eesneedseet schodeen ir Juhā tai leetā fawu protestu.“

Indrikis to ne-apnehmabs.

„Juhā negribeet to dariht?“ Zadeks isbrihnijees prasija. „Ra-rahdahs, tad Juhā nemas nefaprohteet, ka zaur tam Juhā wareet pa-suadeht paschi fawas teefibas!“

„To es sinu; bet ari faprohtu, ka Lamprechta behrnam behrns ir leelakas teefibas neka mumā wihs fawā, bet Juhā nedriksteet wihs masinahf wihs mantoschanas teefibas.“

Indrikis usfakija Indrikis. Waj wihsch runaja pateefbu?

„Par Lamprechta behrnam behrns mantoschanas-rakstu rikligumu ir so ūchabitees,“ wihsch atteiza. „Teem es arweenu pretoschohs, jo to pagehr mans usdewums! Ari Juhā nestrahajeet wihs fawā, bet Juhā tehwa labā; tamdehl Juhā nedriksteet wihs masinahf wihs mantoschanas teefibas.“

„Zil tahlu mana wara fneegs, to es finafchu pats; tur man newajag nekahdas mahzibas,“ Indrikis atbildeja. „Es darifchu tā, ka man to atwehlehs mana labakā firds-aprina, un ka to buhtu darijs mans tehwā. Kad man pee wihs ta nekas ne-isdhofees, tad buh-schu pats preefsch tehwā atbildigs par to.“

Zadeks fadusmojees usfakija Indrikis.

„Jauno zilwel, ikskatram Juhā wezumā waijag buht pateizigam par padohmu! Ir wehl dauds pasaule, ko jaunekli ūchinā wezumā wehl ne buht nepahst. Ja man kahds dohtu, es wehl tagad peenemtu padohmu, lai gan esmu desmit reis wairak ko peedshwojis, neka Juhā!“

„Es neluhdsu nedis Juhā pamahzishanas, nedis Juhā padohma,“ Indrikis fadusmojees atbildeja.

„Aha, tē Tu es; beidsoht Lewi atradu!“ kahda hals ais wina peepeschī fauza, un bes ka Indrikis buht spehjies agreees, tas tika no diwahm rohkhām apkerts.

„Ridiger, Ridiger — Juhā!“ Indrikis isbrihnobamees issauza un negribeet tizeht fawahm azihm.

„Ja, es esmu — es esmu!“ kaleds preezigi fazija. „Es mu jau diwi deenas pehz Lewi mellejis un kahds desmit reisā Tschilago pilfektu zauri gahjis — lihds nu beidsoht Lewi atradu!“

„Kā Juhā tē atnahzah?“ Indrikis lohti preezigs jautaja.

„Es Lew zeloju pakal!“ Ridiger's atbildeja. „Diwi deenas pehz Tawās aisbraukshanas es dabuju finahf, ka eelsch B. dīshwojohf kahda Tawā tante, kura suhtijis kahdu adwokatu melleht pehz Lamprechta mantibas. Schis adwokats naw labs zilwels, un esmu dauds ko fliktu no wina dsirdeis; es baidijohs, ka wihsch Lewi nepeewik, un tamdehl apnehmabs Lewi pakal zeloht. Tagad Lewi esmu atradis; nu Tu wari buht meerigs!“

„Ko Juhā eeset dsirdejuschi no ta adwokata?“ Zadeks prasija.

Ridiger's usfakija adwokatu; wihsam nahza preefschā, itin ka tas to buhtu kur redsejis, bet wihsch nefinaja, kas tas bij.

„Es esmu tas adwokats!“ Zadeks issauza.

„Adwokats Zadeks lgs,“ Indrikis apstiprinaja.

Kaleds nebij zerejis to fagaaidht; bet wihsch nebij tas wihs, kas zaur tam buhtu farahwees.

„Ko es no Jums esmu dsirdeis?“ wihsch fazija. „Aha! Juhā eeset leels teefas-leetus pratejs.“

„Un tamdehl tad Jums usnahza tahdas bailes?“ Zadeks tahaks prasija.

„Sinams, ta dahma, kuras teefibas Juhā aissahweet, pasika lohti launa, kad dabuja finahf, ka wihsam ne-esoht weeniga mantineeze. Wihs negrib pasifst neweena rada un apfohlijahs wihs dariht, ka ta dabutu weena vati tohs diwi miljonus. Es dohmaju, ka Juhā ari warbuht tā dohmajeet, un tamdehl dewohs tē ūchurp, pasihdseht peerahdiht manam jaunajam draugam wihs mantoschanas teefibas.“

Lamprechta lgs tadshu warehs apleezinahf, ka es usfakatu wihs mantoschanas-rakstus par ihsteneem,“ Zadeks runaja. „Es wihsam wehl esmu peefohlijahs fawu palihgu tai finā.“

„Mums newajag nekahda palihga,“ Ridiger's fauza.

„Waj Juhā eeset adwokats?“ Zadeks preehmeja.

„Nē, esmu kaleds,“ Ridiger's meerigi un drusku smeadees at-bildeja. „West galā taisnibū, newajag buht nekahdam adwokata; tur peeteek fapratiga galwa, un kad ari palihga waijadsetu pahri stipras rohkas, tad, paldeevs Deewam, tahdas man ir!“

„Nu, es dohmaju, mehs paliksim draugi,“ Zadeks runaja. „Meħs waram dīshtees wihs pehz weena mehrka, bes ka weens ohtru usfakitu ar launahm azihm.“

„Sinams!“ Ridigers atbildeja. „Tas labakais ir, kad latris eet faru želu; ta es esmu darijis faru muhschâ un pee tam ari gribu palist!“

Zadeks aifgahja.

Neweens nebij til preezigs, ta Indrikis, jo nu winsch wareja farnatees ar faru tehwischlo draugu. Ridigers atnesea winam no faneem fweizinafchanu un wizam isteiza, ta winsch astahjis wifus fweikus un weselus.

Wini eegahja kahdâ weefnizâ, nofhdahs tur netrauzeti un tad istahstiia weens ohtram, kas par schihm nedekahm, kur tee bij schifti, bij atgadiees.

Indrikis isteiza, ta Zadeks gribejis issinaht us kuga wina ihsteno wahrdi; winsch ari istahstiia, ta Editei tukuschi nosagti wizas manto-fchanas-papihri, un ta winsch turoht Zadeku par wainigu.

„Winsch to ir darijis!“ Ridigers par Indrika gudribu un ismanibu preezadamees atbildeja. „Winsch ir tas wainigais!“

Indrikis ari isteiza wifus notikumu ar Mariju, ta ta esohit ne-laika Lamprechta behrna-behrns.

Indrikis to stahstidams bij nemanohit nosarjis un wina balsfs drusku trihjeja.

Ridigers to wifus manija; winsch, kas bij mahzijees pascht zil-wekus, faprata, ta Indrika sirdi pret Mariju nebij til ween lihdsjeetiba.

„Waj jaunahs meitikas mantofchanas-rakstii tilks atsichti par pateesigeem?“ winsch prasija.

„Nesinu; Zadeks ir wakar eesneedis tai leetâ protestu un gribejia ari peedabuht pee tam mani.“

„Un so Tu dariji?“ Ridigers faru jauno draugu jautaja, pee tam winsch to usluhkoja ar usmanigahm azihm.

„Es turu Marijas mantofchanas teesibas par ihstenahm!“ Indrikis atbildeja. „Kâ is wizas wehstulehm redsams, tad Lamprechts ir gribejis norakstihit wizai ween wifus faru mantu. Kad nu warbuht teesa to ne-eewehrotu, tad masakais wizai ir tahdas paschas teesibas, ta mums ziteem.“

„Tew taisniba!“ Ridigers issauza. „Tur peeteek ikkatram, un Juhs newareet wiß atstumt nabaga Mariju; zaur wizas wezehwu Jums tikai tagad nahk tahda negadita laime. Bet tagad eesim; es gribu eepashtees ar Tawu faimneelu, pee ta Tu peemahjo.“

14.

Ridigers un Straufs bij palikuschi jo ahtri leeli draugi. Abi bij gudri un ismanigi, kurus newareja wiß peekrahpt. Ridigers gan nebij nekahs mahzijits wihrs, bet bij zaur peedishwojumeem fmehlis preefch fewim dauds gudribas. Winsch mehdska teikt, ta nebihstotees no wißgudrala adwokata.

Ridigers lila faras mantas eenest Straufa mahjâ, jo labaku draugu un patikamalu weetu winsch negribeja un ari newareja atrast tur fwechumâ. Straufs fehdeja wakarâ ar faveem wefseem Indriki un Ridigeri pee glahsites wihna, un abi wezee farunajahs par scho un to. Straufs pefschlindinaja ar Ridigeri glahses un wehleja laimes, lai teem isdohtohs iswest darifchanas jo drijh galâ.

„Juhs no mums til drijh walâ netilfeet!“ Ridigers fmeedamees atteiza. „Kad mums buhs rohla mantiba, tad tilai mehs mahzijimees pascht Amerikas dsihwi. Indrika tehws neteiks ne wahreda, kad ari pahmesism winam daschus tuhstoschus masak, un ohtreis schurp jau te wairs ne-atbrauksim. Es esmu jau us tam fatafijees, til ahtri at-pakal nebraukt, un es dohmagu, ta Indrikis ari buhs ta ar meeru!“

Indrikis palohzija galwu. Winsch bij lohti preezigs. Tas juhtas, kas wizau lihds schim bij mohzijuscha, tur bij weens pats, nu bij beiguscha, jo tagad winsch fehdeja blakam vihram, kuram winsch wareja tapat ustizetes, ta farom tehwan. Waj Ridigers nebij jau eesahkuma parahdijees ta freetnis draugs; waj zits buhtu dewis dehl zeloschanas til dauds naudas?

Wehl tai paschâ rihtâ, tur Ridigers atrada Indriki, winsch aifhlija zaur telegrafu fina us V. pilsehtu Indrika wezakeem, tur ihds wahrdos stahweja: „Es wizau atradu; wifus labi!“ Kahds preeks buhs wezakeem, kad wizau to lajhs! Indrikis wehl skaidri garâ redseja faru wezakai noskumfchanu, kad winsch braukdamus us Ameriku no teem at-wadijahs; winsch redseja, ta mihiâ mahte rohla salikusi Deewu luhds, un aufis winam skaneja wehl tee wahrdi, ko mahte atwadida-mahs tam bij teiksi: Paleez labs un freetnis!

Schihs dohmas winsch atkal aismirfa un eesahka atkal peemineht Mariju. Zit winsch bij dauds laimigaks, nesâ Marija! Wizam bij wezaki un mahsa, kas arweenu wizau peemineja; un kad reis winsch pahrees atkal mahjâ, tad tee to ar preeku un ar issteeptham rohlahm fagaidihs. Kas fagaidihs Marija? Wizau bij weena pati! Un kad ari wizau mantotu wifus finamo mantiba, tomehr wizau newareja nospirk fow tahdas sirdis.

Indriki pahraehma schehlums.

Ridigers un Straufs bij no wihna brangi eefsluschi, un tamdehl ari teem waloda brangi weizahs; wizau spreeda par politiku un stahstiia weens ohtram faru dsihwes-gahjumu. Wizau tikai bij eepashtees preefch fahdahm stundahm; bet wizau wizau dsihwe leezinaja, ta tee jau buhtu wezu-wezee draugi.

Indrikis lehni preezehlahs un atstahja istabu; wizau beedri to nemas nemanija. Winsch gribuja dohtees us faru istabu; bet kad tam bij ja-eet garam Marijas istabai, tad winsch palika pee durwihm un flausijahs. Gekschâ bij wifus kusu. Winsch kusu peeklauweja; ne-

weens ne-atbildeja. Lehni winsch atwehra durwihm. Marija, ta se-deja pee lohga, galwu rohla atspeedusi, to nemas nepamanija.

Indrikis eegahja ahtri istabu. Marija farahwahs, wizau eeraudsijusi, un wizas bahlee waigi drusku nosarka.

„Waj es Juhs trauzeju?“ Indrikis prasija.

„Né — né!“ Marija atbildeja.

„Juhs efeet slimu.“ Indrikis runaja. „Labprahb buhru jau agraf pee Jums atnahzis, bet mani pahraehma schodeen negaidihs preeks. Mana tehwa wizlabakais draugs ir brauzis man pakal, lai tas waretu man wifus weetâs palihdseht; winsch man atnesea no maneem fweizinafchanu, un tagad es juhtohs til laimigas, ta Jums to nesphehu isteift.“

Marija bij atkal apsehdufes un eesahka raudaht.

„Kas Jums laifch?“ Indrikis isbibjees prasija.

Marija dewa zaur galwas palohzifchanu shimi, ta tai nelaishoht nelas.

„Kamdehl Juhs raudeet?“ Indrikis tahlaat prasija.

Marija zeeta kusu.

„Waj Juhs man wairâ ne-ustizeet?“

„Jums ustizu — Jums ustizu! Bet kad Jums to stahstiu, kas man gut us sirds, tad Juhs to nespaprastu!“

(Turpmak wehl)

Var meschu nopohtischanu.

Runa, tureta (no Gaujenes mahzitaja Smiltenes - Palsmanes - Aumeisteres - Gaujenes semlohpibas beedribas 8. sapulzē.)

Dauds wehl ir tahdu mescha ihpaschneku, kas dohma: Deews audsina kohkus papilnam. Tamdehl ej ween mescha eelschâ un zehrt zil patihk un tur patihk. Gan Deews atkal jaunus kohkus audsinahs. Ta it ihpaschhi senakds laikds laudis mehdska dohmaht, tur lee-laki semes strehki ar mescheem bij apauguschi, un malka wehl bij leh-taka. Muhsu laikds jau wairak ir fahkuschi atsicht mescha wehrtibu un waijadisibu. Ir atsinuschi, ta mesch ir nauda. Un tapat, ta latris prahtings zilwels faru naudu bes waijadisibas ne-aistiks, bet, naudu taupidams un wairodams, tilai no prozentehm (augleem) tehrehb; tapat ari prahtings mescha ihpaschneeks faru meschu kohps un taupihs, lai wehlaat tahdas kohpschanas un taupischanas anglus waretu baudiht. Tamdehl pee mums jau dasch leelaks mescha ihpaschneeks ir fahzis faru meschu eedaliht, mahzitu meschaklungu tureht, ar wahrdi fakoh: fahrtigu mescha faimneebi eerikteht. Bet atrohdahs ari wehl tahdu, kas mescha wehrtibu mas wehl atskahrtuschi. Tilai mass mescha gaslinch wikeem peeder, bet jauns ehrbergis jazet; seemâ istabâ ari negrib nosalt, ko lai dara? Get un nozehrt bes schehlastibas pehdigo kohzianu.

Zaur schihm rindinahm nu schodeen zeen. Iafitaju wehribu us to gribu greest, zil leeliska skahde zelahs no tahdas neprahtings meschu nopohtischanas.

Kur meschi atrohdahs, tur ari wisspehzigakais leetus newar skahdes padariht, bet wizam lehni janonahk semâ. Pileeni papreelsch us-kriht lapahm un tad pamasam nobirst semâ. Uhdens newar ahtrumâ aistezeht, bet suhnas un wezas nobiruschus lapas to eewell. Ihpaschhi heesa suhnu fahrtia ir deriga mitruma fahjeja. Tas uhdens, kas pahrak ir, zaur fahrbahm eewelkabs semâ un fakrahjabs semes apak-schâ, pasemes uhdens dsihflas un awoschus vildidams un tohs ween-mehr ar jaunu uhdensi apgahdadams. No awoscheem upites, upes un leelas straumes zelahs, kas esardos un juhrâs eetek. Bet no leeleem uhdens krajhumeem atkal twaiki iszelahs, kas ta rasa, migla un leetus atgreeschahs atpaka, semi apswehtidami un to augligu padaridami. Tas ir uhdena muhschigais rinkâ-gahjeens Deewa radibâ.

Zitads zelsch leetus-uhdenim tur ja-eet, tur meschu naw, prohti: jau no pascha eesahluma winsch ne-eet pa semes apak-schâ, bet tilai pa semes wirsu. Jo kur sema stahw plika, tur wizam ari mee-glaki iskalst un uhdens til labi newar eewilktees. Ta tad uhdens dsihflas nedabuhu faru waijadisigo baribu un awoschi issihkst. Meschâ kohku faknes, ta reschgi, fatureja augligo semes wizslahrtu (melno semâ), bet nogirstu kohku pussapuwuscha faknes to wairs nesphehi. Melna sema un masaki akmeni ahtrumâ teek noskaloti un beidscht plisks klints kals rohdahs. Kad leetus nonahk ar pilnu speshku, tad nekas wizau ne-aptur. Bes kawelkeem ar leelu waru leijup tezedams, uhdens pahrluhst upes kraftus, tihrumus un plawas ar fmiltihm apsegdamus, ekas nopohtidams un pat zilvelu dsihwibas netaupidams. Beschi ween awises ir lasams par tahdeem leeliskeem uhdens pluh-deem, kas ne-ismehrojamu skahdi padarijuschi.

Wehl zitadâ fina no meschu nopohtischanas skahde atlez. Kalni ar mescheem peewelt mahkonus, un mescha tuwumâ gaifs ir mitraks un

Mahditajš: „Ko nu lai eefahlam?“ Mistris, jeb jauktā labiba. Kā war auglu-kohkus aisslaveht no pahrlūh-ſchanas. Semkohpības druskas.

„Ko nu lai eefahlam?“

(Beigums.)

Mehs efam paschi ismehginajuschi un atra-duschi, ka zaur wišlabako iſſtrahdaschanu war linu zenas til par 10 rubl. us birkawu ſadſicht us augſchu, bet lihds 15 rubl. us birkawu zee-tahm ſlahdi, tapehz ka to bijahm ſaudējuschi no ſvara.

Nelahrtiba un ne-ufſiziba pee dascheem linu tir-gotajeem ari newaretu buht par iſto eemesflu, tapehz linu zenas ir til lohti krituſchas.

Pehz muhsu dohmahm ir linu zenas weenigi tapehz til lohti gahjuſchas us leiju, ka lini tohp fehti par dauds leela mehrā, ta ka naw eespeh-jams tohs isleetaht. Wahzsemē ir pehdigōs gados apfehti leelu leelee ſemes gabali ar lineem. Un zik dauds linu ne-isgatawo pee mums wai-rak, nela ſenak? Linu tirkus weetas, ta ſakoh, no lineem ix pahrluhduſchas. Bohmelu drah-nas u. t. j. pr. ix palikuſchas dauds labakas, ta ka tahs labprah tehrī, jo ir dauds lehtakas. Ari juhte warbuht wehl pee palihds linu zenas uſspeet us leiju. (Juhte ir augs, ko war bru-hleht gandrihs tāpat, ka linus un kanepejus. Ta p. p. ſuperfossatu maifi mehds buht no juhtes.)

Linu audſeſchana un iſgatawoſchana praſa dauds darba un puhlina, un tapehz 50 rubl. par birkawu labu linu naw wehl nelahda laba zena. Semkohpīm, kas fawu ſemkohpību grib pareiſi uſkohpt un ſalihdsina darbu un puhlinus

ar eenehmumeem par gatawo darbu, waijadſetu to pareiſi eeſehroht un redſeht, ka naw wairs wehrtſ linus feht, jo pelna no teem naw ne-fahda.

Bet ko nu lai eefahlam? Kur lai nem tohs miljonus rubulu, ko muhsu ſeme dabuja par lineem? Nauda, ko dabuja par lineem, naža wifeem par labu. Pee tahs naudas katra lauſchu lahta nehma dalibu un palika pahrtikusi un turiga. Kā lai nu beſſchihs naudas iſteekam, jeb fazifim labak: us lahdū wihsī lai winu at-kal dabujam? Pehz G. R. Iga dohmahm wai-jagoht ſtahdiht wairak kartufelu. Winsch rafſta ta: Ja nu tas teefham ta ir, ka ar lineem wairs labi ne-eet, tad wiſadā wihsē un pee laika ir jaſahk ſtahdiht wairak kartufelu; zitadi waram buht drohſchi, ka — ja to nedarisim — muhsu ſemkohpība un laukfaimneeziba fahks eet atpakat. Pirmee augli, ſinams, buhs — nohmas un ſemes wehrtibas kriſhana. Kartuſeti ir tee weenige, ko waram nemt linu weetā un kas paſihds ſaimneekeem renti aismakſah. Rentes-nauda ir zaur linu audſeſchana ſtipri gahjuſi us augſchu. Kad iſaugtu 100 puhru kartufelu us puhra-weetas, un kartufeli makſatu 70 kap. puhrā, tad tee eeneſtu til pat, ka kad weena puhra-weeta buhtu apfehta ar lineem. Tikai pirzeju waijadſetu. Schai ſinā buhtu ja-nahk palihgā leelgruntneekem ar ſawem brand-wihna-bruhscheem, lai kartufelus waretu pareiſi isleetaht.

Us ſchihm G. R. Iga dohmahm atbild H. v. Samfon Igs Baltijas nedelas-rafſta 4. num-murā un ſaka: Lai ari ſliktahs linu zenas

eemeslis buhtu kahds buhdams, tad tomehr mehs to newaram ne us kahdu wihs til aktri greest us labu. Mums waijag arween pee tam dohmaht, ka muhsu eenemshanas ees masumâ, ja nespehsim linu weetâ audseht tahnus lauku-auglus, kas labaki atlihdsina muhsu puhlinus.

Bet kahdus? Tee lauku-augi, kahdus G. K. lgs mums leek preeskchâ, ne buht naw tee ihstee. Kartufelus newaram audsinaht linu weetâ. Jau tagad ir schpirta wairak, neka waijag, ne ween eelschsemê, bet ari ahrsemê. Tapehz newaram ne dohmaht us paplaeschinatu kartufeli lohdischana. Behz drohshahm un tizamahm sinahm 1879. gadâ Widsemê bij apsehtas 70 tuhfs. defetinas ar lineem. Kad nu peenemam, ka puhe no wifa schi gabala paliktu preeskch lineem un ohtru puhi, 35 tuhfs. defetinas, jeb ar apaleem skaitleem rehkoht, 100 tuhfs. puhra-weetas apstahditu ar kartuseem, tad, 75 puhri no puhra-weetas rehkoht — buhtu $7\frac{1}{2}$ milj. puhru kartufeli wairak, neka lihds schim. Zif nu newaijadsetu brandwihna-bruhschu lai tahnus daudsumu kartufeli spehtu isdedsinaht, un zif atkal newaijadsetu naudas, lai bruhschus waretu usbuhschweht un ustureht?

Tâ tad ir lohti jaschaubahs, waj to til' wa-rehs iswest zauri. Bet kad nu ari peenemum, ka buhtu eespehjams isdedsinaht minetohs $7\frac{1}{2}$ milj. puhru kartufeli, kas peenahktu klah, tad tahtak japrava, kur gan lai leek tohs $7\frac{1}{2}$ milj. wedru schpirta, kas buhtu wairak, ka lihds schim? Jau tagad, kur isdedsinaht kahdu 51 milj. wedru schpirta, wisi schpirta tirgi ir pahrpilditi; kur lai pahrdohd, kad peenahks $7\frac{1}{2}$ milj. klah? Tâ tad ir skaidri redsams, ka kartufeli newar ispildiht linu weetu. Bet ko nu lai eesfahkam?

Behz muhsu dohmahm tikai meeschus war audseht linu weetâ, jo labu meeschu nebuhs ne-kad par dauds, un preeskch labeem meeschem radises weenmehr pirzeji, jo alu ar katri gadu wairak pabruhke. Semkohpjeem tikai jagahdâ par to, lai labi meeshi nahk pahrdohschana. Wislabali buhtu, kad zaur meeschu isskahdehm un ihpaschahm meeschu tirgofchanas weetahm mehs taptum us tam paflubinati.

Ihsâ laikâ un bes nekahdahm naudas isdohschahm mehs fegutum truhkumu, kas zehlees no tam, ka linu zenas ir krituschas atpaka.

Warbuht ka ari atnahks tahdi laiki, kur pafaules tirgi buhs ar wislabalajeem meeschem pahrpilditi un ari schi lauku-augli newarehs wairs peenahzigi pahroht. Us tam, ka tas war reis gaditees, waijag jau prahrigam semkohpim tagad sahkt dohmaht, un tapehz jau mehginahnt atklaht few zitus eenemshanas awotus. Tas weenigais, kas muhsu semkohpibai war likt stiprus un pastahwigus pamatus, ir laba lohpu audsinahschana. Muhsu usdewums ir pafaules tirgum peewest labus barotus lohpus un gahdaht, ka eelschmes semkohpjeem netruhfs wiislabalee waiflas lohpi. Tagad pehrl Eelsch-Kreewijas gubernu semkohpji waiflas lohpus ahrsemê un malka par teem lohti dahrgu naudu.

Treshajâ raksta par jautajumu: „Ko nu lai eesfahkam?“ tohp ari fazichts, ka linu lehtumis ir padarijis Widsemê semi dauds lehtaku, un ka kartufeli newaroht linu weetâ stahtees, jo kad tohs wairak stahdichoht, tee buhfschoht lohti lehti. Bet ari meeschu audsefchanas paplaeschinashanas finâ raksttajis naw pilnigi weenis prahpis ar preeskchajâ raksta fizeretaju.

— Behz wina dohmahm jau 1881. gadâ esohit bijis par dauds meeschu us tirgus, tâ ka nebijis pirzeju, un tapehz esohit jadohma, ka tas us preeskchu wehl wairak gadishotees. Tâ raksta faraksttajis — e lgs — faka, ka waijagoht zelt alus-bruhschus un brandwihna weetâ dsert alu. Beidsoht tas faka: Mehs waram seht wehl linus, un tapat ari kartufelus un meeschus, pehz katraas waijadisbas un ihstâ mehrâ, bet muhsu auglu kahrtibu waijag tâ eegrohfscht, ka bes plawahm un pkawu feena wehl weenu peektdalu jeb pat weenu zetortdalu no wifas aramahs semes nemam preeskch lohpu baribas audsefchanas un ganibas. Us labu lohpu audsefchanu buhs tadschu galu-galâ jadsenahs ikkatram semkohpim.

Zetortâ raksta faraksttajis, v. Numerus lunga Idwenâ, ari faka, ka kartufeli audsefchanu newaijagoht paplaeschinah, bet ka ari meeschu

nespehjohst stahtees linu weetā. Winsch raksta tā: Meeschu audsefchana ir pehdigōs gadōs tik leeliskam wairojuſees, ka ta jau gan drihs buhs fasneegusi ſawu augſtako pakahpeenu. Pareisa meeschu brahleſchana, kas ſaweenojama ar meeſchu iſſtahdi un katu gadu noturama, warehs, ſinams, fchai ſeetā ſtipri palihdſeht un ſemkohp- juſ pamahziht, ka ari atweeglinah labas un derigas meeschu fehklas eegahdaſchanu. v. N. kungs ſaka tahlak tā: Bet pirms dſenamees tahlak un luhkojam eeƿest jaunu augku kahr- tibu, pamehginaſim, waj newareſim wezo un eerasto linu audſefchanu pahrlaboh, un tā pa- likt pee wezahs un eerastahs buhſchanas, ka ne- waijaga dſiktees pehz jaunahm, nepaſhſtamahm, ne-eeraſtahm leetahm. Pakulas, dreibantu un hofdreibantu lini tohp weenmehr peedahwati, bet pirzeju preeſch ſchihm fliftajahm linu for- tehm rohda hs lohti maſ. Es zeru, ka mums waijadſetu linu audſefchanas un iſſtrahdſcha- nas ſinā ſpert kahdu ſohli uſ preeſch, aug- ſchā minetahs fliftahs linu ſortes pawifam at- mest un puhleetees fagatawoht labaku prez. Ir gan, ſinams, gruhti nosaziht, kufch buhlu preeſch tam tas labakais un drohſchakais zelſch. Bet ſchis buhlu gan muhsu ſemkohpibas beedribu- darbs, kam waijadſetu nemt ſcho leetu rohkā un pee tam palihdſeht un zaur pamahzifchanahm rahiſt, ka waram linu audſefchanu un iſkohp- chanu padariht pilnigaku un labaku, un tā faga- tawoht tahdu prez, pehz kahdas firgotaji praſa. Semkohpis pats to nesphej un ari newar ſpeht. Zil iſmehginaſumu newaijadſetu ſemkohpim iſda- riht, bes ka tas fasneegtu iſto un zereto mehki? Uſ ſchahdu wiſti fasneegta linu audſefchanas un iſkohpſchanas pahrlabofchanai buhlu wehl tas labums, ka newaijadſetu til dauds linu feht, jo maſaki ſemes gabali eenestu to paſchu, ko tagad plafchajee. To ſemi, kas atliltu no ta- gadejeem linu tihrumee, waretu apſeht ar la- bibu waj apſtahdiht ar kartuſeeme, kas atkal nahtu par labu lohpu audſefchanai.

Peektaſā rakſtā rakſta atkal v. Samſon ſgs, lai ſtahtohs pretim tahn dohmahm, kas iſſa- zitas trefchajā un zetortajā rakſtā. Winsch dohd jo ſkaidru atbilde uſ jautajumu: „Ko nu

lai eefahlam?“ Un pehz muhsu dohmahm ſchi atbilde buhs ari ta iſtā. Sawa rakſta beigā ſwinſch ſaka tā: Uſ to jautajumu: waj linu weetā waretu audſinah kartufelus, war un waijag atbildeht ar nē. Schim iſteikumam ari peekritihs leelakā dala ſemkohpju. Ari meeſchu deht wehl ir daschi ſchaubigi, waj tik warehs tohs wairak audſinah, un tapehz dohmā palikt pee lineem. Bet tee ari grib ar wiſeem ſpeh- keem puhleetees, lai waretu iſaudſinah un iſ- gatawoht labus linus. Bet to war dauds wee- glaki iſſazicht, neka iſdariht. Muhsu lineem waijag no wiſſemakā pakahpeena fasneegt to wiſaugſtako, jo wiſſemakakee lini naw pee mums wehl nekad iſgatawoti. Lai ſcho augſto pakahpeenu waretu ſasneegt, tad mums wai- jag dauds ko wehl mahzites un lohti dauds no puhleetees. Kad muhsu linu audſetajeem rahiſtu Holandeeſchu ſihda linus, tee fazitu drohſchi, ka tahuſus wini nesphej nekad iſga- tawoht. Schis buhlu tik augſts un nesphee- dsams mehki, ka to eedohmajotees ween jau galwa reibtu, un kam newaretu ne tuwu klah- tikt. Bet ar meescheem mehs jau waram ta- gad it drohſchi wiſur rahiſtees. Waijag til meeschu audſefchanu wairak iſplatiht un pada- riht wiſpahrigu. Jaunu fehlu iſ ahrſemehm nemt, gandrihs pawifam nebuhs waijadſtg. Tepat eekſchſemē ir weetas, kur waram dabuht wiſlabako meeschu fehlu, un ari audſefchanu un kohpſhana ir mums paſhſtama, un mehs ſinam, ka waram fasneegt wiſlabako prez. Ka par labeem meescheem preeſch eefala ma- ſahs wiſaugſtako zenu, to war katri ſemkoh- pis drohſchi tizeht. Tas ir ſkaidri ſinams, ka daschā ſemē un daschōs wiđōs pawifam newar iſaudſeht labus meeschus preeſch eefala, ka p. p. Deenwidus-Kreewijas melnajā ſemē. Ne- weens no Pehterburgas leelajeem alus-bruh- ſcheem nepehr Charkowas meeschus, tapehz ka tee naw preeſch alus bruhwefchanas derigi. Ari Amerikā newar iſaudſinah labus meeschus preeſch eefala, tapehz eewed tohs iſ Giropas. Anglija ari ne-audſe til dauds meeschu, zil pati preeſch alus bruhwefchanas patehrē. Tapehz waram uſ tam drohſchi palaiſtees, ka meeschu

preelfch eefala wehl ne daschu gadu nebuhs par dauds, jo alu ar latru gadu dser wairak. Linu zenas, un ihpaschi zenas par tahnem lineem, lahdus pee mums audsina, kritihs ar latru gadu atpaka; turpreti meeschus preelfch alus bruhweschanas waijadsehs arween wairak.

Tà tad atbilde us jautajumu: „Ko nu lai eesahlam?“ buhtu schi: „Sehsim wairak meeschu un gahdasim par labeem meescheem, kas derigi preelfch eefala.“ S's.

Mistris, jeb jauktä labiba.

Ismehginahts, ka semè, kur meeschi un ausas nelad naw isdewusches, zaur wian faulfschanu mistri, it labi augli panahkti. Pee mistra war ari wehl grilus fkaht likt. Mistris ir weenu-mehr derigs flikta, aukta, dumbraina un ta fauzamä zaurä semè. Labumi no wina zelahs schahdi:

a) Mistris aug ahtrak un kuplat; kur weenai labibai neweizahs, tur ohtra to eeguhst, jo semè un gaisa arween kas atradisees, kas weenai waj ohtrai waretu par labu nahst.

b) Mistra augli ir leelaki un bagataki, un salmi preelfch lohpri baribas labaki.

c) Mistris wairak issargahs no daschadahm flimibahm; ta pee simeem, kas kohpä ar zitu labibu fehti, lohti reti ruhfa peesitahs.

d) Pati seme teek labota zaur to, ka no bees-sakas labibas paleek semè wairak faknu, kas sapuhdamas semi padara treknaku. —.

Ka war anglu-kohkus aiskaweht no pahrliehshanas.

Daudreib gadahs, ka ahbelehm sari ataung tahku no zelma nohst. Tahdi sari, ja teem ir wiesfū dauds auglu, tohp gandrihs arween at-lausti jeb atplehsti nohst, un brihscham zaur tam nonihst wiss kohks, un tas noteek arween tai laikä, kad kohks ir pilna spehkä. Pee dascheem kohkeem atkal, lai ari krohnis buhtu deewstnzik labi no-audsis, tohp sari no auglu swara

nolausti. Schim laununam warohz zaur kam lihdseht, kad kohlam eeprapejoht apakfchejohs sarus eefsch augfchejeem, zaur kam sari weens ohtru faturoht; scho darbu waijagoht tik iiddariht, kamehr kohzini ir wehl jauni. Waijagoht weenam no apakfchejä sara peesareem, kas fneedsahs lihds ohtram saram, nogreest galu kihla wihsä, augfchejam saram ja-eegreeschoht tahds rohbs, ka apakfchejais sars pafoht eefschä, un ta sari saweenojotees. Saweenojamo weetu waijagoht apfmehreht ar pohtwasflu, un sari fa-augohk kohpä. Ja dohmajoht, ka wehjsch netaufchoht wainai fa-augt, warohz to ari wehl apfeet. Pee jaumeem kohzineem, no kureem dohma, ka teem wehlak sari noluhsihhs waj atplihsihs, waijadsetu sarus ta saweenohz; tad nebuhtu wehlak jazeefch fkahtde un turklaht wehl ja-errojahs.

Semkohpibas drusfas.

Labu pulweri pret blaktihm, blufahm, kohdehm u. t. pr. warohz fataisht is wahverineem (Ledum palustre), kas pee mums purwos aug. Tas uhdens, kurä wahwerini no-wahriti, ir wifai derigs preelfch nomasgaschanas tahdu weetu, kur schee lukaini pee lohpeem nometusches, jeb kur wini mehds wairak no-mestees. Kad schim uhdennim glizerinu peeleij fkaht, tad war ari zilweki few tahs weetas apfmehreht, kur kahds lukainis ir kohdis, ka bistes, lapsenes u. t. p., jo tas uhdens nonem tuhlit wifas fahpes. Uri teiz, ka kad rohkas un waigus ar to apfmehrejoht, lukaini wairas nekrihtoht wirsü. —.

Pret traaka funa kohdumu tohp fchahds lihdsekkis eeteikts, kas daudreib par lohti derigu atrasts: Kohduma weeta jamasgä tuhlit ruhpigi ar filtu etiki jeb remdeni uhdenni un tad ja-usleij lahdi pileeni mineraligas fahlsskahbes, kas gifti padara neflahdigu. —.

29. Septemberi (11. Oktoberi) 1882.

Bafuijas un skohlas sinas.

Weens kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Nahditajs: Walmeeras aprinka laukskohlotaju sapulze 2c. Waj skohlotajus der atswabinaht no lara-deenesta, waj nē? Ko kahds mironis stahsta.

Walmeeras aprinka laukskohlotaju sapulze Mas-Salazē, 31. Augustā un 1. Septemberi 1882. g.

Sapulzi atkalahja Walmeeras aprinka garigais skohlu rewidents, Rubenes mahzitajs Sengbusch kgs. ar Deewa wahrdeem.

Sapulzejusches bij kahdi 35 skohlotaji un 8 weesi.

Rewaredams ihsumā par wiseem preefschnefumeem sinoh, gribu eewehroht tikai swarigakohs. Pirmo eewehrojamo runu tureja Mas-Salazes draudses-skohlas Kreewu walodas skohlotajs Wulff kgs. Sapulzejuschos amata-brahlus apsweizinajis, zeen. runatajs runaja par skohlotaju buhšchanu tikkab skohlas, kā ari sadishwes sinā. — Aprahdijis, zīt gruhts un nedrohsh skohlotaju stahwoklis tagadnē, runatajs ustahdija, zīt atminohs, fahdas tehses:

a) Tagadejā draudses-skohlu walde ir atzelama un winas weetā stahjahs walde, kas wehleta iš skohlu usturetajū widus.

b) Aprinka- un wireflohlu walde weenā waldē saweenojama, kas no gubernas semstivas tiktū wehleta, ne-eewehrojoh fahrtu sawadibū. Schai waledi teek ustizeta ari laukskohlu rewideereschana. Wehlejams, kā schi walde stahtohs taisni apaksh taukas-apgaismoschanas ministerijas.

c) Draudses-skohlas Latweeschu waloda eewedama kā mahzibas waloda. Zitas walodas mahzibas tikai kā mahzibas preefschmeti.

d) Gewehrojoh to, kā draudses-skohlas lihds schim tikai weens skohlotajs patlahwigs, ir wehlejams, kā draudse peenemu wisus skohlotajus, jo zaur to ari palihga-skohlotaju stahwoklis tiktū apdrohshinahs.

e) Bagasta-skohlotaju algas pa-augstinamas mafakais uš 500 rubl. par gadu. —

f) Wezeem waj flimeem skohlotajeem pensija apdrohshinama.

g) Skohlotaju sapulžes sapulžes lohzekli wehle fewim wadoni paschi, iš faiwa widus.

h) Lutertizigahs draudses-skohlas ar pareistigahm skohlahm saweenojamas, tikai tizibas-mahzibū lai dohd abu draudschi mahzitaji, jo zaur scho saweenojchanu nahktu krohna leelā palihdsiba Baltijas skohlahm par labu.

Par scheem preefschlikumeem sapulžes wadonis ne-atkalahwa pahrspreest, jo tee esohf pretlikumigi.

Schis isskaidrojums skohlotajus lohti aiskahra; tamdehli wini pee schihs deenas debatehm wairs labprahf nepeedalijahs.

Pehzpusdeenā tika pahrspreests par dibinajamo skohlotaju emerital-kasi, kas nespēzigeem skohlotajeem waj ari skohlotaju atraitnehm ismaksatu pensiju. — Sapulze atsina tahdas kafes waijadslbu un tamdehli nospreeda gahdaht, lai winas statuti tiktū apstiprini. — Bes tam pahrspreeda wehl fchahdas tahdas masak eewehrojamas leetas; to starpā pahrunaja ari par nahlofchā wasarā isrikojameem Walmeeras aprinka dseedašchanas-swehltkeem. Nosazija schos fwehltus isrikoht ap Wasaras-swehltkeem, Matishobs.

Wakars bij kahdt, un tamdehli skohlotaji, wehl kahdu brihtian kohpā pabijuschi un daschas nopeetas leetas sawstarpigi pahrunajuschi, fchihrahys — us redsefchanohs rihtā. —

Ohtrā rihtā, pehz naturetas rihta-luhgschanas, Walmeeras kurlmehmo skohlas preefschnecks, Schwede kungs, runaja par reformahm skohlas laukā. Par scho tematu laikraksts jau dauds runahs, tamdehli buhs westigi wehl reis tē reformu waijadslbu pahrunah.

Zeen. runatajs papreelfch norahdija, kā ihpaschi schini laikā, kur no wifahm kahrtahm senatora leelungam teek cesneegti daschadi luhgumi skohlu sinā, ari pascheem skohlotajeem schai leetā ja-iſſaka sawas dohmas. — Tad peerahdijis, zīt waijadsgas daschas reformas, zeen. runatajs luhsa pahrspreest par fchahdeem preefschlikumeem:

a) Muhsu skohlu waldēs ir paschwaldibas princips paturams.

b) Seminariju programs tāhdā wihsē paplaſchi-nams, kā draudses-skohlotaju seminarijas audēkni ūnibās tīk pat tāku tīktu westi, kā gimnāſiju abiturienti, un walsts-skohlotaju seminariju buhtu tagadejais draudses-skohlotaju seminarijas programs eewe-dams.

c) Lai skohlotaju eenemſchanas pa-augſtinatohs, tad turpmāk skohlotaji naw atswabinami no wi-spahrigā kara-deenesta.

d) Konferenzes wehle konferenzes Iohzelli ſewim wadoni if ſawa widus.

e) Waldiba jaluhds, lai wehl ſchinī gadā ſafauktu wiſpahrigu Widſemes ſkohlotaju ſapulzi.

Schee preekſchlikumi tīka no dauds pufehm pahr-spreeſti un tad no ſapulzes atſihti kā leetderigi. Gewehrojoht to, kā dauds lubgumi ſkohlu reformas ūnā teek eesneegti ſenatora fungam, ſapulze atſina par nepeezeefchāmi wajadſigu, ſafaukt wiſpahrigu ſkohlotaju ſapulzi, kur ſkohlotaji ſawas dohmas ſkohlu reformas ūnā waretu iſſaziht, un tamdeht no-spreeſta, laukſkohlu wirſwaldi luht, lai wehl ſchinī gadā ſafauktu wiſpahrigu Widſemes ſkohlotaju ſapulzi. Walkā, ſem ſchulrahta funga wadiſchanas.

Jau Schwede lgs ſawās tehsēs pagrehreja, kā ſkohlotaju atswabinaſchanā no kara-deenesta tīktu atzelta. Par to paſchu leetu runaja ari Diktu mah-zitajs, Bernharda fungs. Zeeen, runatajs plafchi aprahdija tohs nelabumus, kā ūaur tāhdu atswabinaſchanu zelahs. Starp dauds ſihlakēem peemēreem, runatajs ihpachī norahdijs uſ tagadejo ſkohlotaju algas maſināſchanohs, jo kur kahda weeta dabujama, tur peeteizotees pa deſmiteem ſkohlotaju, un, ūnamis, kā ūhtaki apnemahs, tas dabu. — Ja ſkohlotaji netīktu no kara-klauſibās atswabiniati, tad dauds maſak mahzitohs par ſkohlotajeem, jo, kā ūpediſhwojumi ūezina, tagad dauds tehwī ūeſpeesch ūaveem dehleem eeflahtees ſeminarijā, ūzidami: „tad jau ūew nebuhs ja-eet ūaldatohs.“ Schi nebuhschana tī-fai tad beigſes, kā ūifeem buhs ūadeen. Tamdeht wehleſimees, lai ari ſkohlotaji tīktu ūaukti kara-deenesta. — Šapulze ūeekrita runataja dohmahm un noſpreeſta, ſkohlu wirſwaldi luht, lai ta gahdatu, kā ſkohlotaji turpmāk wairš ūetīktu atswabiniati, bet ūa ūineem buhtu ja-eestahjahs uſ ūeenu waj ari pu-ohtru gadu kara-deenesta. —

Bes tam wehl apſpreeſhanā nahza daschadi preekſchlikumi, bet tamdeht, kā ūee masak eevehro-jami, tad atſtahsim ūinuſ neminetus. — Wehl

buhtu ūapeeſihme, kā noſpreeſta nahkoſchu ſapulzi Rūjenē natureht.

Peesihmeju mō no redakzījaſ puſes: Gewehro-joht ſcho ūnojumu, kā ūas rohnahs „Balt. Wehſt.“ muſis daſchās leetas drufku durahs ožis. Kad tīf dauds ſkohlotaju ir kohpā, tad tadſchu buhtu ja-dohmā, kā ūini ūunahs un ūpreedihs par to, kā behrni ir jamahza un ja-audſina, lai no teem iſnahktu ūreetni ūilwei, kā ūallasch buhtu dſihwi lohzelki kriſtigā draudſe, derigi ūirs ūemes un reif debesis. Par to waj nu nemas naw ru-nahts, jeb „Balt. Wehſt.“ ūnotajs to ūeeflaita ūee ūchahdahm tahdahm maſak eevehrojamahm lee-tahm“, kā ūreelſch ūina naw ūewoſgan „ſwa-rigs“. Konferenze — tā rahdahs — pa leelu ūe-lai dalai puhledamahs no puhlejahs, kā ūaretu ap-gahſt daſchu paſtahwoſchu buhſchanu, kā ūne buht naw ūmahdejama, lai ūaretu lehkt jaunahm buhſchanahm ūlehpī. — Ūhpachī dedſigs un iſweizigs ūee tam muſis ūeelaħs buht zeen. Bulſſa lgs, kā ūpreti ūteigdamees ūemſtwa, kā ūgan apſohlita, bet wehl naw eeveſta, labprah ūtmetu tagadejahs ūkohlaſ waldeſ. — Bij ūahda ūeewina; ta ne-wihschōja ūawu ūeenigo ūilnainiti tureht ūahrtibā. Uſ ūirgu ūedams, wihrs apſohlija ūopirkł jaunu ūilnainiti. Pawakarē ūeewina ūeds wihrs no tāh-les ūahlam un ūaut ūo baltu ūaduſe ūefam. Pahlezzinata, kā ūa buhs jaunu ūilnainite, ūina ūeewech ūezo ūilnainiti ūguni ū ūeidsahs wi-hram pretim. Bet ūawu ūelaimi! Wihrs pahneſa ūohſi, ūas ūan bij balta un laba, bet — nebij ūilnainite. ūan ūeewina ūleedſa un brehza pehž ūmihlahs ūezaħs ūilnainites”; ūan to labprah ūbuhtu ūasgajusi un ūahpijusi; — bet tad ūas bij par wehlu. Ne-ātmet ūezo ūeet, ūirmi ūaiditā jaunu ūeeta ir ūrahdiju ūes par ūabaku! — Waj preekſch „luhgſchanas rafſu“ ūa-gatawoſchanas ſenatora ūgam „nepeezeefchāmi wajadſigs“, kā wiſpahrigā ſkohlotaju konferenze teek ūafaukti, jeb nē, to ūefinam. Tā tad ūai konferen-zei buhtu ja-apſtrahdā ūawifam ūauns, lihds ūhim ū ūkohlotaju konferenzehm wehl ne-aplohypis ūdarba ūauks. — Ūchuhn’ ūo ūchuhdamis, ūiſſeem ūasgu!

Waj ſkohlotajus der atswabinaht no kara-deenesta, waj nē?

Skohlotajeem pehdejā ūaikā ir jazeefch dauds un daſchadas nepatikſchanas: tad ūeetas naw, tad alga ūar ūaſu u. t. j. pr. Un ūchih ūifas nepatikſchanas ūeħħs ū ūam, kā ūek iſmahzihts ūairak ſkohlotaju, ūekā ū ūeet. Lai nu ūchih ūpatikſchanas ū ūeek ūchuh ūaretu nowehrſt, tad daſchi ſkohlotaji, tagad ūat ūeelaħs ūa, ir atrauduſchi ū ūabako lihdeſtli,

ka skohlotaji netiktu atswabinati no kara-deenesta. Schis jautajeens tad ari ir pahrspreets „Balsi“, „Balt. Wehstn.“ un „Latv. Avises“; bet wifas schinis lapas pahrspreedumi ir tikai weenpusigi, t. i. teek usrahdihs til labums, kas zaur tam waretu zeltees, bet ne ari laumums. Tas buhtu til pat dauds, ka tad skohlotajus kertohs pee salmina, bet kuram truhlestoht, skohlotajam tomeht janomirsi dselmē. Ja mehs gribam atraast fewim kahdu glahbschanas lkhdselli, tad waijaga us to luhkoht, ka winsch mums ari spehtu lkhdscht. Tapat ari waijaga, pirms wehlamees, lai skohlotajus ne-atswabina no kara-deenesta, apluhkoht, waj zaur to zelkhs wairak labuma, waj kaunuma. Augschmineto lapu pahrspreedumos ir issiki fchahdi eewehrojamakee labumi, kas zaur tam zeltohs, tad ari skohlotaji titku pee kara-deenesta pesspeesti. 1) Ja skohlotajeem buhtu ja-eet kara-deenesta, tad til dauds nesphestohs seminarjās, — zaur ko buhtu wairak weetu waķā un ismahzijusfchamees skohlotajeem nebuhtu truhkums pehz winahm. 2) Skohlotaji waretu pagehreht leelakas algas, jo tad nebuhtu tahdu, kas par welti deen, lai til waretu no kara-deenesta titk waķā. 3) Saldatōs skohlotaji eemahzitohs Kreewu walodu.

Ja teesham tahdi labumi no tam atlehktu, tad skohlotaji netiktu atswabinati no kara-deenesta, tad buhtu ar preezigu prahru tam japeekriht; jo ko gan wehl wairak war skohlotaja firds wehletees, ka weetu un labu algu? Bet waj teesham tahdi labumi no tam ari ir fagaidami, to redseim tulhdal. Wispirms, wehl nemās naw peerahdihs, ka skohlotaju seminarijas paliks tukfchās, ja skohlotajus pesspeedihs pee wispahrigā kara-deenesta. Tads til ir dohmas, kam lohti wahjsch pamats. Skohlotaju seminarjās ir, ta fahkt, widus pakahpeens, kas stahw starp pagasta-, draudses- un augstakahm skohlahm un, pee tam, wi-nas ir preefch masspehjigem laudihm wispee-eeta-makahs. Ge-eefchanas ekfamenu wiņas war nolikt, sagatwojees draudses- un pagasta-skohlas, un maksa naw pahraķ leela. Turpretim, lai zitas skohlas waretu zauri taisiht, waijaga kreetna kapitala; pat aprīķa-skohlas, kur sneedi knapakas snashanas, nelā seminarjās, maksa til pat dauds. Bes tam, no aprīķa-skohlas isnahkufchi nesin, pee kahda darba nu kertees, kur maiši nemt, kamehr skohlotaja stahwoklis pret fchihm raiſehm ir wairak jeb masak drohſch. Ta tad naw brihnumis, ka til dauds speeschahs seminarjās. Daudsi eet ari seminarjās, redsedami, ka skohlotajis eenem pagastā deewsgan zeenigu weetu,

un wineem ari tahdas gribahs. Daschu tehnu efmu dsirdejis fakam: „Kas skohlotajam nekaifch; weeglaķ jau ir, nelā arklam eet pakal.“ Sinams, daschi ari zere zaur seminarijahm isbehgt no saldatu deenesta; bet ka ta buhtu ihvaſchi ta waina, kas seminarjās peebahsch, to newar teikt. Nu peenemsim, kad eewestu to, ka zeen. Laliwalda kungs „Balt. Wehstn.“ 208. num. wehlaħs, latram skohlotajam buhtu ja-eet 1 jeb 1¹/₂ gadu kara-deenesta, — waj tad zeltees zeretais labums? Tas naw tizams. Skohlotaju seminarji nepaliks zaur to ne buht tukfchaki; jo tad jau atkal fakris dohmahs: „Tad jan labaki es deenu weenu gadu par saldatu, un atnahzis mahjā, efmu par skohlotaju, nelā trihs gadus isdeenejis — welkhs arklam pakal.“ — Bet ja nu noliktu, ka skohlotajeem ir jadeen ari trihs gadi, kas tad tee buhtu par skohlotajeem? Wixi leelako dalu no sawahm mahzibahm pamesu us munstura platscha, saudetu to smalkjuhtibu, kas waijadfiga pee behrnu-audfinschanas, un tads weetā eemantotu daschas rupjibas, kas pee saldateem til parastas, un tadhā sinā nahkoſcho pa-audsi jo wairak samaitatu, nelā attihsttu. Ko nu wehl runaht par Kreewu walodas eemahzischanoħs, — ari tads dohmas ir gluschi nepareisias. Kas jau Kreewu walodas nemahzeħs, tas winu ari saldatu starpā tanis mas gadinis ne-eemahzisees. Dauds, ja tahdi warehs kahdus krikumus eeguht, kas behrneem drihsak buhs par peedaufschanoħs, nelā par pastahwigu labumu. Ko pats labi nesini, to ari zi-teem nemahzi. Ta tad tas, kas skohlotajus pesspeestu pee kara-deenesta, ne-atnestu nelahdu labumu, bet gan fliskumu. Peħz likuma wiſi tee, kas saldatu deenesta bijuschi, stahw militiħħos, un kara-laikā teek faukti proħjam, — zaur ko dauds skohlas paliktu tukfchās, un wehlak ari newaretu titk peepilditas, jo dasħ tautas apgaismotajis paliktu kara-laikā, daschi pahrnaktu bes roħlahm, daschi bes kahjahm; waj tee waretu buht wairas par skohlotajeem? Sinams nè, jo kroħplis waretu ari zitus par kroħpleem padariħt, ja ne pee meefas, tad garā. Peħz paidagogikas likuma til weselā meefā dsiħwo wesels gars.

Ta tad, scho wiſu eewehrojoht, likums, kas skohlotajus no kara-deenesta atswabina, newar titk atzelts. Zaur wiņa atzelħchanu waretu til weenigi tagadeejem skohlotajeem us kahdeem gadeem nahkt labums, un tamdeht tahda weħleħchanahs ir personiga un ne wiś wispahriga. Peħz manahm dohmahm, lai waretu teem nelabumeem isbehgt, kahdōs tagad skohlotaji atrohdahs, waijadsetu: 1) skohlotaju seminarjās us-

nemt masak audseku un paplaſchinahit mahzibas-programmas, zaur ko tisktu pagehretra labaka fagata-woschanahs us ſkohlotaju amatu un iſnahktu labaki ſkohlotaji, un 2) pee ſkohlotaju weetahm nepeelaift neweena, kas now seminarī kursu beidſis.

Pehdejā laikā ir raduſees atſhchana, ka waijadtiga leelaka Kreewu walodas mahzefchana. Lai nu waretu ſcho walodu wairak iſplatih, waijadſetu eewest wiſu seminariju programmas Kreewu walodu, waj luhtg waldbiu, lai paplaſchyna Mihgas Baltijas ſkohlotaju seminaru. Schis seminars ir ari tamdeh wairak eevehrojams, ka atrohdahs abu gubernauwidū un ir leelā pilſehtā, kur attihſtiba war labaki ſelt, neka us ſemehm, kur tikai reds wehl mas mahzitus ſemkohipus un kaufchanahs ar maisses raiſehm.

Luhdsu zeen, zitas awiſes redakzijas, ſchihs rindinas ne-atſtaht ne-eevehrotas, lai wiſi ſkohlu draugi dabutu eepaſihtees ar taht ſchē iſteiktahm dohmahm.

J. Purapuke,

Peesihmejuſs no redakzijas puſes: To neweens neleegs, ka zeen. J. Purapuke ſtam ir ja-pateijahs, ka wiſch ſchai ſinā ir ſpreedis. Bet tomehr mums ſchleet, ka wairak buhs tahtu, kas negribehs ſkohlotajus pawifam atſwabinaht no ka-ra-deenesta. To peerahda ari Walmeeras ſkohlotaju konferenze, kas pilnigi nostahjahs us muhſu puſt. — Ka muhſu pahrſpreedumus eſoht bijis „weenpufigs“, to ſchim brihſham wehl negribam ti-zeht. Kreewu walodas mahzifchana ir wiſas ſeminarijās.

No kahds mironis ſtahſta.

Zaur gruhteeem darbeem ſapuhlehts, es faſlimu ar karſoni. Slimiba nonehma ihsā laikā manus pehdigohs ſpehkuſ. Bet brihnūms! Jo wahjaki tapa mani meefas ſpehki, jo wairak wairojahs mani dwehſeles un juſchanas ſpehki. Mans gars nebij nekad bijis til ſtipris, ka tai brihdi, kad mani meefas ſpehki bij pawifam nobeigufchees. — Drihs nahja laiks, kur waijadſea iſrahditees, waj buhſchu dſhwotajs, jeb nē. Man likahs, it ka lahda rohka mani noweſtu pawifam ſwefchā weetā. Daſchadas bilden ſidoja ap mani. Mana meefas tapa ka no krampjeem rauſſita, un man iſlikahs, ka ap mani plohſitohs breeſmigs negaifs un paſtahwigs pehrkons.

Es puhelejohs ar wiſeem ſpehkeem, lai waretu ſawu dſhwibu wehl uſtureht. Beidſoht tapu til wahjſch un neſpehziſs, ka gribofcham negriboſcham

bij jaſadohdahs pahrleezigajai wahjibai. Tomehr tas brihdis ne buht nebij nepatihkams, lihds pehdigwairs neka nejutu.

Kad atmohdohs, ap manim wiſs bij klufu. Mani gars un mana meefas ſajuta kaut-ko jo patihlamu un mani juſchanas ſpehki ſahka atkal dargeotees.

Schai azumirkli ahrſts eenahza, mani apluhkoht. Es dſirdeju ſkaidri, ka ahrſts ſazija: „Wiſch iu pagalam!“ Pehz tam mani apſeda ar palageem, un es dſirdeju ſawejohs raudam un waimanajam.

Es mehginaju pakustetees, bet neſpehju. Drihs ween es manju, ka man now eespehjams ne mehli, ne ari zitu kahdu lohzelli kustinaht.

Jau garā radſeju, kahdas mohkas man gaidas, un taht dohmas mani padarija pawifam iſſamifuchu. Bet es tomehr newareju neweena lohzeļka kustinaht. Man likahs, ka buhtu ſaiftihts ar neredsamahm ſaitehm, no kurahm par welti mehgnaju atſwabinatees.

Obtrā deenā ſahka taſiſtees us manahm behre hm. Ta pagahja trihs deenas. Mani draugi nahtza, no manim atwaditees, un es dſirdeju daschu raudam un ſcheljamees. Es dſirdeju un ſapratu wiſu, kas ap manim notika. Es zereju ſatru azumirkli, ka atdſhwoschohs, — bet welti; es neſpehju kustetees.

Zetortā deenā mani nodewa lihku razejcem, kaſ ar mani neſchehligi apgahjahs. Sahrks bij par masu; tapehz weens man uſkrita ar zekeem uſ kruhtihm, lai waretu mani dabuht ſahrķa eekſchā. Es ſajutu peetam breeſmigas ſahpes. Es gribēju us kaut kahdu wiſi ſawas ſahpes dariht ſinamas, bet wiſas puheles bij weltas. Es neſpehju neweena lohzeļka kustinaht, un neſpehju ari iſſaziht, ko ſajutu.

Sahrks tapa aiftiſihts, un es dſirdeju ſkaidri, kad to aifnagloja. Tahs bailes un breeſmas, ku ras tai brihdi ſajutu, now aprakſtamaſ. Katriš ahmura ſiteens atſkaneja manā ſirdi, ka kapa pulfienis. Es ſkaidri ſinaju, kahds liktenis mani gaida!

Kaut es jel buhtu warejis ſault, jeb maſakais — eewaideetees! Kaut ari to nebuhtu neweens dſirdejis, tad tomehr tas buhtu bijis preekſch manim weeglaki! Bet wiſs bij welti. Manas kruhtis un nogurufchee lohzeļki tapa ſchaurajā ſahrķa eespeeti un es guleju beſ kustefchanahs. Es nebiju dohmajis un ari nebuhtu tizejis, ka zilvēka ſirds ſpehji panest tahtas mohkas; bet nu pats to peedſhwouj.

(Turpmal beigums.)